

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

УРЪЉУЈВОДБОР

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092.

БРОЈ 5 ПАРА

Стар Редакције и Администрације Космајска ул. бр. 22

Одлази се дају у Администрацију. Цена утврђена.

Неплаћена се писма не примају. — Рукописи се не враћају.

Писма, рукописе, новца и све остало што се односи на лист, слаће власнику листа.

У ТРАКИЈУ!

СОФИЈА, 1 септембра

Кореспондент „Универзула“ телеграфисао је своме листу, да му је др. Данев, бивши министар председник рекао, да бугарска влада греши што тражи компензације у Македонији: будућност Бугарске лежи у Тракији! Ова изјава изазвала је сензацију.

Промислиће се...

Држање великог дела бугарске штампе и расположење самих владајућих и одговорних чинилаца у Бугарској у акцији да се обнови Балкански Блок за дају нама и свима нашим пријатељима приличне и озбиљне бриге, али је наше тврдо уверење да ће се Бугари, пре него се одлуче на неку глупост и авантуру пре свега, и најпре, добро промислити, па је тек онда учинати. И како ће се сигурно прво добро промислити, и ако у Бугарској има паметних и разумних људи, то је онда извесно да она неће учинити никакву луду авантуру, већ да је све ово што данас чине само један прост блеф. Бугарска не сме Србију на пасти, јер би тим чином себе вргнула у провалију, а ми претпостављамо да у Бугарској има још увиђавних људи, па макар они били и у опозицији, који неће добровољно и радо да скачу у провалију. Јер не пријети оно што данас Савезници нуде Бугарској, било би апсолутно безумно и лудо; ми мислимо са разлогом да ни најлуђи ни највећи шовиниста Бугарин нема разлога да одбије данашњу понуду Споразума Бугарској. Територијама које јој Споразум нуди, Бугарска у потпуности и у дефинитивним линијама реализује своје национално јединство, и шта би желела више, а да озбиљни Бугари помишљају на хегемонију на Балкану, то не верујемо, јер је бугарске народ квантитативно најмањи народ на Балкану, а у гла-

вноме озбиљних и увиђавних Бугара тек не може таква маштарија постајати. А ако и у њиховим главама нешто тако или слично томе постоји, то би значајно да им је потребан још један 16 јуни, који ће их дефинитивно, али у овом случају бескорисно, расветлити. И то ће се, у том случају, ми им гарантујемо, и збити са њима.

Ну и у једном и у другом случају, дају се истоветне одлуке, па према томе, постизавају се исти резултати. Време и догађаји ће доказати, ко је био у праву, ми или они, а сад ћемо још мало теоријским излагањима покушати да допунимо нашу тезу: да Бугари немају апсолутно никаквог рачуна да учине велику глупост или авантуру.

Бугари желе национално јединство, па они га данас могу и постићи. По понудама које Четворни Споразум чини и гарантује Бугарској ова добија око 40 хиљада км², то јест добија оно што јој ни Аустро Немачка не може дати и обезбедити. У том случају не остаје ни једног Бугарина ван бугарских државних граница, па чак те државне границе премале и стварне етничке границе бугарског народа, још би у тако ограђеној и омеђеној бугарској земљи било и пуно и много, преко милион и више, поданика небугарске

народности. Па шта би могли Бугари у националном погледу желети више. У економском погледу задобиће територије које им обезбеђују колосалне и огромне материјалне користи: добијају натраг Тракију и део Добруџе које су неизмерне разлике жита, добијају Кавалу

познате са својих скупочених и ретких продуката: дувана, опијума и пиривца. За тим и у моралном погледу задобијају: јер им се признаје дуго оспоравана права. И шта би још паметни и увиђавни људи и политичари могли пожелети. Да није хегемонију на Балкану? Е, у том случају добиће разлупан нос и разбијену главу, добиће нов 16 јуни 1913. А то надамо се да не желе паметни и родољубиви Бугари. Они добро виде да се цео свет подигао против немачке тежње за хегемонијом и да та биљка у данашње доба не може успевати. Према томе, Бугариће се, пре свега, промислити мало...

Рабош

Аустријанци видећи да нам ништа не могу с војничке стране, сад хоће да нам напакује мењањем имена наших вароши у монархији. Тако ће се Трст од сад званично звати Франц — *Јосефсхафен!*

Далеко су догетали! Сметају им и српска имена! Али, неће још дуго.

Аргус

Национална економија

Ми смо у нашим прошлим бројевима истакли потребу огајењу поврња, које би у многоме олакшало живот народа у позадини. У нас, у Београду је поврње у опште достигло цену, која, ваљда, од постанка Београда није била. Лане у ово доба године био је такођер, али цене поврњу нису ни за

сравнење са овогодишњим ценама. Разумемо и овогодишње прилике, које нису лане биле. Ове године много поврња троши војска, многе мисије, а највише се извози за Обреновац, Шабац, па и Ваљеву и у опште пограничним местима, која нису могла овога лета поврње обрађивати. Крај свега тога најглавнији је разлог, данашње скупоће поврња недовољно обрађивање. Ми смо имали прилике, да говоримо са сељацима из околине Београда које се баве баштованлуком. Њихова је извина, што су им мужеви на војној дужности, што у истини разлог није оправдан, јер баштовански посао је искључиво женски и децији рад. Најпосле се извињавају, да нису имали довољно семена за поврње. Тај се разлог већ може у неколико као оправдан узети. Ту је донекле кривица и до наших семенарских радњи. Док су биле редовне прилике, заглаунаше нам уши са њиховим рекламама о разном семену. Сада, када је њихова активност најпотребнија, када је њихов рад, тако рећи, наше животно питање, нема ни једнога, да пусти свој глас, или у опште, да преузме неки пут и начин, да створи могућност, да дође у додир са тим необавештеним и неупућеним женама, да утичу на њих областити рад, који би и навали њима ко истом.

Ми мислимо, да би наше власти према семенарским радњама морале строжије мере предузимати. Ако нису на војној дужности, онда их треба силом приморати да врше своју дужност, која је свима нама данас од највеће потребе, јер док буде поврња било, Србија се не мора бојати глади, а цела је Србија башта, у којој — што кажу — и камен може радити.

Царев Гест

Измењане делегате између Цара и Председника Републике

Париз 23. авг.

Француска штампа је примила једнодушно с великом симпатијом вест, да је цар предузео команду над свом

руском војском. Тај гест веле неки листови, значи, да ће се борба наставити до краја, докле год Немачка не призна, да је побеђена. Измењани су веома значајни телеграми између цара и Председника Републике. Они исказују жељу, да се рат настави до коначне победе.

У Дарданелима

— Бенаичајна акција —

Париз, 31. авг.

У Дарданелима последњих пет дана било је заштице. У северној зони Турци су у неколико махова предузимали јаку артиљеријску и пешадијску ватру не излазећи из Ровова. У јужној зони нема ничег важнијег, осем ванредног дејства наших рововских хаубица, које су разориле два мала утврђења и нанеле осетне губитке непријатељу.

После промене

— Италијанска јавност о узимању команде у Цареве руке. — Рим, 27. авг.

Италијанска штампа и политички кругови врло похвално коментаришу вест: да је цар примио команду над руском војском. Та се вест тумачи као нов знак, да ће Русија наставити са савезницима борбу до краја, т. ј. до аустро-немачког слома. Стављајући се на чело руског наоружаног народа, цар се обавезује пред непријатељем, пред савезницима, пред светом, пред Русијом, пред историјом да ће руски народ изићи из рата са победом, која ће омогућити савезницима, који се боре за слободу народа, да наметну мир Не-

ПРЕГЛЕД

СВИХ НЕСПОСОБНИХ

Да би се на војишној територији извршила општа ревизија свих стално и привремено неспособних и полунвалида — Врховна Команда одредила је решењем од 21. августа Л. Бр. 23 958, нарочито Амбулантну Суперревизиону Комисију која ће ићи у све пуковске окружне команде и у нарочито одређена места батаљонских срезова на војишту и тамо прегледати све привремено и стално неспособне обвезнике и полунвалиде без разлике позива и када су и којом комисијом оглашени као такви већ употребљени на какву службу.

Преглед ће се вршити: У Шумадиској дивизијској области: од 1. до 6. септембра у XI. пуковској окружној команди: од 8. до 13. септембра у XII. пуковској окружној команди: од 15. до 20. септембра у X. пуковској окружној команди.

У дунавској дивизијској области: од 22. до 27. септембра у VII. пуковској окружној команди: од 29. септембра до 4. октобра у VIII. пуковској окружној команди, од 6. до 11. октобра у IX. пуковској окружној команди.

У тимочкој дивизијској области: од 13. до 18. октобра у XIII. пуковској окружној команди: од 20. до 25. октобра у XIV. пуковској окружној команди: од 27. октобра до 1. новембра у XV. пуковској окружној команди.

У дринској дивизијској области: од 3. до 8. новембра у IV. пуковској окружној команди: од 10. до 15. новембра у V. пуковској окружној команди: и од 17. до 22. новембра у VI. пуковској окружној команди.

После извршеног прегледа важиће само уверења о неспособности оверена или издана од стране Амбулантне Суперревизионе Комисије.

Ко год од неспособних не дође на преглед а не оправда свој изостанак сасвим сигурним документима или лекарским уверењем о томе да се није могао кретати (матраће се као војни бегунац изпрема томе ће се са њиме по закону поступити. Општинске власти, које буду прикривале ма ког неспособног обвезника од прегледа ставиће се под војни суд.

Преседник Комисије има права да једног лекара из комисије пошаље у села ради контроле појединих извода општинске власти да исвесни обвезници нису могли доћи на преглед. Сваку неправилност у погледу прикривање обвезника од стране општинских власти Председник Комисије ће телеграфски доставити Команданту области дивизије, а водиће и сам списак тих неправилности ради извешћа Врховној Команди.

Сви обвезници који долазе на преглед морају се предходно окупати ошнати и чисто рубље обући.

СРПСКА КУЈНА У СОЛУНУ

УЛИЦА НИКИ БР. 35.

морена обала више рибарске пијаве

Отворена је и препоручује своје добро јело и пиће

Угоститељ
Рад. Рушчуклић

286,4-5

ПЕЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА ИЗ БЕОГРАДА

Мирка Ерленвајна

Обреновића улица преко од „Руског Цара“ у НИШУ

Прима поруџбине печата и штампарије. Гравира влатне и сребрне ствари, израђује брзо и солидно по умереној цени. На захтев шаље свој глуморски ценорник.

289 4-11

Париски Етаблисман Орозди — Бак

ФРАНЦУСКА КУЋА У СОЛУНУ

капитал 17,000.000

Због дефинитивне ликвидације овдашњег стоваришта, продаје сву робу en gros и en detail по знатно спуштеним ценама.

230 4-10

Модерак ресторак

Од пре неколико дана закупио сам

Ресторацију код „ОСЛОБОЂЕЊА“ у Нишу

која је већ и ранијих месеца била код отмене публике позната као одличан локал. Ја сам се сад постарио, да овај локал преуредим још на бољој основи: све сам реновирао, кујну проширио, додао стручна лица за кување јела, набавио првокласна пића, и уопште удесио не жалећи новчаних жртава, да смем у својој ресторацији с пуно части дочекати и најотменију публику.

Мислим, да ми је довољна препорука, кад само напоменем, да сам дуго година био главни руковођа највећих београдских ресторана и хотела, и да сам и сам био сопственик таквих локала у Београду, који су и данас чувени по мени.

Молим поштовану публику да се изволи уверити о изврности моје кујне, мога пића и моје услуге, као и о солидности цена.

У исто време, ради многобројних странаца, који се сада налазе у Нишу сматрам за потребно да саопштим да се у моме ресторану може споразумевати на неколико модерних језика.

Ресторан се налази на такозваној Зеленој Пијаци, на крају Поштанске улице.

С поштовањем
Жика Берђан, ресторатер

289,4-5

Част ми је известити поштоване потрошаче да сам у мојим

Фабрикама конзерва и пекмеса у Крагујевцу

спремно и прерадио за наступајућу сезону све врсте конзервисаног поврћа и меса. Нарочито и на домаћи начин израдио сам већу количину пекмеза у бурадима од 50 кгр. Исти ћу продавати по динара 65—100 кгр. нето, буре се непаплаћује. Све поруџбине се шаљу железницом на повуку.

Израдићу више вагона пекмеза са кожомурицом за извоз, а исти ћу продавати и на буре по динара 42—100 кгр. у бурадима од 180 кгр.

Фабрика ће на захтев потрошача слаати ценорник својих израђевина.

233,2-5

Имам на продају 600 буради

пекмезарских добрих; коме је потребно нека се обрати потписатоме:

Љубомир Ристић
хотелијер „Касине“ у Крушевцу.

271 16-20

ПРЕПРОДАВЦИМА И ПОТРОШАЧИМА

Окановића Нарцис Крем

Ко од препродаваца или потрошача жели да има за продају или употребу

Оригинални Окановића Нарцис Крема

нека изволи упутити поштом празне тегле са или без кутија на следећу адресу: С. Окановићу Лешјанинова ул. бр. 36. — Ниш, одакле ће у замену добити уз доплату поштом онолико пуних, колики је број празних тегли послао.

232,2-5

Извештавамо познанике и пријатеље, да ћемо нашем милом

Живку ф. Павловићу

пешад. капетану I класе

који је јуначки погинуо у боју са Аустријанцима, дати годишњи парастос 3 ов. мес. у цркви Св. Ђорђа у Крушевцу.

Ожалошћена породица

236,2-3

Нашем милом и непрежаљеном

Михајлу Павловићу

БИВ. ТРГ.

даваћемо четрдесетодневни помен у среду 2 ог септембра ове године у 10 часова пре подне у београдској Саборној цркви.

Молимо сроднике, пријатеље и познанике покојникове и наше да овом тужном помену изволе присуствовати.

Ожалошћена породица пок. Мих. Павловића,
234 3-3

НОВО Приспела је већа количина **НОВО**

Смедеревског белог вина

старог црњ. ног 1913 год.

Како на веће количине тако и на мање продаваћемо по умереној цени у нашем подруму у Београдској улици бр. 70. Упитати у Хотел „Европу“ на Тркалишту — Београд

Препоручујемо нарочито хотелајерима, кафеџијама као и осталим потрошачима како овдје тако и по унутрашњости и нарочите цене.

М. СИМИЋ

236 1-6